

DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-508-5-40>

Мазур Вікторія, кандидатка мистецтвознавства, доцент, Київ, Україна

ТВОРЧИСТЬ СЕРГІЯ ГЕРАСИМЕНКА: ЕВОЛЮЦІЯ АВТОРСЬКОГО СТИЛЮ В ІКОНОПИСІ 2022–2024 РОКІВ

Ключові слова: Сергій Герасименко, митець, іконопис

Viktoriia Mazur, Candidate of Art History, Associate Professor, Kyiv, Ukraine

CREATIVITY OF SERGII GERASYMENKO: EVOLUTION OF AUTHOR'S STYLE IN ICON PAINTING DURING 2022–2024 YEARS

Abstract. The study enabled the analysis of paintings of the modern Ukrainian artist Serhiy Herasymenko that he created while working during Russian-Ukrainian war. The specific focus of this paper is on the composition, coloristic and stylistic distinctive features of Herasymenko's artistic style in icon painting during 2022–2024.

Key words: Serhiy Herasymenko; artist; stylistic concepts; icon painting.

Сергій Герасименко народився 9 червня 1979 року в місті Києві у родині художниці Наталії Герасименко. У 1997 році закінчив Державну художню середню школу ім. Т. Г. Шевченка (нині Київський державний художній ліцей імені Тараса Шевченка), а в 2003 – Національну академію образотворчого мистецтва і архітектури. Наставниками в царині мистецтва для художника були Володимир Недайборщ та Микола Стороженко.

Авторський стиль митця сформувався під впливом живопису В. Недайборща. 24 лютого 2022 року С. Герасименко долучився до лав територіальної оборони. «Не мав сумніву, де мені бути в цей трагічний час для країни», – зауважив художник. Згодом, присягнувши на вірність Батьківщині, вступив до лав Збройних сил України. Виставка робіт військових художників Сергія Герасименка та Артема Слепухіна, що відбулася в галереї «Taverners Gallery international» – «Художник/солдат – солдат/художник» – дуже особлива, адже А. Слепухін (позивний «Флейм») – боєць «Азову», який 92 дні провів у російському полоні. Він малює на футболках імена побратимів, які загинули на «Азовсталі» й під час теракту в Оленівці, полинувши Чумацьким шляхом у засвіти.

Ранній період творчості С. Герасименка представлений на виставці твором «Серафим» (1994), в якому відчутна легкість почерку художника,

а наявність білого тла підкреслює містичність зображення серафима, що наче витає у просторі. Митець присвятив себе переважно сучасному монументально-декоративному живопису у дизайні. Випалені шцент міста, смерть повсюди, людський біль – усе це спонукало художника до написання ікон. Болісно сприйнявши смерть побратима й друга, митець створив ікону «Маріупольська п'єта» (2022). Нині для написання образів він використовує різноманітні матеріали: дошки з ящиків від набоїв, залишки дощок зі знищених будинків, різний метал із зони бойових дій, і навіть уламки ракети С-300, знайдені на руїнах. Митець використовує вже готові натуральні та штучні властивості матеріалів, або ж створює нові штучні фактури для підсилення художньої виразності творів. Так, вирізняються графічністю і схильністю до підкреслення текстури роботи «Святий Миколай» (2022), «Розп'яття» (2023), «Богоматір» (2023), «Богоматір» (2024), «Лик Христа» (2024).

Цікавим є запропоноване автором художнє вирішення рушників з деревини для опорядження ікон. Зауважимо також зміни у використанні кольорів: від синьо-сірого кольорового контрасту як засобу підсилення образу («Маріупольська п'єта» (2022), «Іоанн Хреститель» (2022)) до насичених яскраво-червоних, синіх та зелених відтінків фарб («Архангели» (2023), «Розчулення» (2023), «Богоматір» (2024)). І хоча вони були притаманні митцеві й раніше, проте набули певної узгодженості в іконах воєнної доби.

Використання дощок з ящиків від набоїв для написання ікон вже не нове в сучасному іконописі. Ще у 2014 році було започатковано проєкт, ініційований Олександром Клименком разом з художницями Софією Атлантовою і Наталією Волобуєвою, під назвою «Ікони на ящиках з-під набоїв: Мистецтво, що перетворює смерть на життя», де представлені ікони були намальовані на дошках з ящиків від набоїв. Іконопис С. Герасименка, О. Клименка та С. Атлантової містить ознаки минулої величної традиції й водночас відображає майбутнє через сучасні форми репрезентації.